

Cumhuriyet Dönemi Kadını ve Said Nursî'nin Refleksi

Atilla Yılmaz

"Bu sene inzivada iken ve hayat-ı içtimaiyeden çekildiğim halde, bazı Nurcu kardeşlerim ve hemşirelerimin hatırları için dünyaya baktım. Benimle görüşen ekseri dostlardan, kendi ailevi hayatlarından şekvalar işittim. ° Eyvab..' Dedim.' ° İnsanın, hususan müslümanın tahassungahı ve bir nevi cenneti ve küçük bir dünyası aile hayatıdır. Bu da mı bozulmaya başlamış?°"[1]

Özet

Toplumun temel taşı ailedir. Bu sebeple de fesat komiteleri bir toplumu imha etmek için bu yapıyı bozmaya çalışırlar. Bilhassa Tanzimat'la birlikte başlayan Batılılaşma gibi eğilimler ve felsefi akımların da tesiri ile alem-i İslam'ın aile hayatını bozmak adına bir takım girişimler olmuştur. Bilhassa da ailenin merkezi olan kadını, açık saçıklığa özendirmek için bir taraftan bazı yarışmalar tertip edilmiş, bir taraftan da işin magazinsellik boyutu kullanılarak neşriyat organları aktif olarak kullanılmıştır.

Bediüzzaman Hazretleri ise bu tahripkâr girişime karşı tamire çalışmış, bilhassa aile hayatını tarumar eden, güvensizliği ortaya çıkararak eşleri birbirinden ayıran tesettürsüzlüğe dikkat çekmiş, tesettürün gayet fitri olduğunu asrın fehmine uygun olarak izah etmiştir.

Bizler de bu makalemizde aile hayatını bozmaya çalışan komiteler ve bu komitelerin girişimlerini ortaya koyup, Bediüzzaman Hazretlerinin de aile hayatını bir arada tutmak adına ortaya koymuş olduğu önerileri ve ikazları nazarlarınıza sunmaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Kadın, aile, modernleşme, iffet, tesettür

[1] Bediüzzaman Said Nursi, Lem'alar, Yeni Asya Neşriyat,2010, s.: 464

Abstract

Family is the cornerstone of society. For this reason, to destroy a society, corruption committees try to disrupt this structure. In particular, with the influence of tendencies and philosophical movements such as Westernization that started with Tanzimat reform era, there have been attempts to disrupt family life in the Islamic world. Above all, on one hand some competitions were organized for motivating the women to obscenity and on the other hand women were actively used in the magazine.

Said Nursi worked on repair against this destructive attempt; drawing attention to the obscenity that separates the spouses and causing family breakdown by producing distrust. He explained that modest dress (veiling) is quite inherent, suitably to the understanding concept of the century.

In this article, we will demonstrate these corruption committees and the initiatives of them which try to disrupt family life. In addition, we will try to present the suggestions and warnings that Bediuzzaman has put forward to keep family life together.

Keywords: *Woman, family, modernization, chastity, veiling*

Giriş

“Aynı toprak parçası üzerinde bir arada yaşayan ve temel çıkarlarını sağlamak için iş birliği yapan insanların tümü, cemiyet”^[2] olarak tanımlanan toplum, bir arada oldukça anlam ifade eder. Aile ise bu yapının temel taşıdır.

Tarih boyunca toplumları, ifsat etmek isteyen şer güçlerin ilk önce el attığı yapı ailedir. Bunun tam tersi; toplumu ıslah noktasında ortaya çıkan fikir ve görüşlerin de önceliği hep aile olmuştur. Ailenin de temel taşı, orta direği kadındır. Dolayısıyla her iki düşünce gurupları tarafından kadın hedef tahtasına oturtulmuştur.

Kısacası toplumu dağıtmak isteyenler aile hayatını dağıtmaya, toplumu bir arada tutmak isteyenler de aile hayatını bir tutmaya çalışmışlardır.

İşte bu minvalde son asırlarda İslam alemini dağıtmak için aile hayatını dağıtma girişimleri söz konusu olmuştur. Açık söylemek gerekirse maalesef bunu bir noktada da gerçekleştirmişlerdir.

Konuyla ilişkili olarak Bediüzzaman, Lem’alar isimli eserinde bazı hususlara dikkat çekerek “Eyvah..! dedim.” demektedir:

“Bu sene inzivada iken ve hayat-ı içtimaiyeden çekildiğim halde, bazı Nurcu kardeşlerim ve hemşirelerimin hatırları için dünyaya baktım. Benimle görüşen ekseri dostlardan, kendi ailevi hayatlarından şekvalar işittim. Eyvah...” dedim. “İnsanın, hususan Müslümanın tahassungahı ve bir nevi cenneti ve küçük bir dünyası aile hayatıdır. Bu da mı bozulmaya başlamış?” dedim.^[3]

Ailedeki saadetin bozulmasının sebeplerini de sıralayan Bediüzzaman, İslam’ın sosyal hayatına ve İslam dinine zarar vermek ve gençliği yoldan çıkarmak için uğraşan bir takım gizli komitelerin perde altında çalıştıklarını hissettim ve bildim demektedir.

Bediüzzaman bu ifsat komitelerinin Müslüman gençliği yoldan çıkarmak, İslam milletine darbe vurmak için kadın taifesini kullandıklarını beyan ediyor ve burada tesirli bir surette çalışan dört komiteden bahsediyor. Anlaşıyor ki bu komitelerin faaliyet alanları bir birinden farklı ama hepsi aynı şeye hizmet etmektedirler.

2. Aile Saadetini Bozma Girişimleri

Yukarıda ifade ettiğimiz komiteler var gücü ile aile yapısının herc ümerc olması için çalışmışlardır. Bu faaliyetleri yarışmalar (güzellik, ses ve tiyatro vb), medya şeklinde sınıflandırabiliriz:

[2] TDK, Türkçe Sözlük, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5a9d1e0338a6e7.12548431

[3] Age, s.: 203

Toplumun dağıtmak isteyenler aile hayatını dağıtmaya, toplumu bir arada tutmak isteyenler de aile hayatını bir tutmaya çalışmışlardır.

*Kadınların
saadet-i uhreviyesi
gibi saadet-i
dünyeviyeleri de
fitratlarındaki
ulvi seciyeleri
de, bozulmaktan
kurtulmanın
çare-i yeganesi,
daire-i
İslamiyedeki
terbiye-i
diniyeden başka
yoktur.”*

2.1. Yarışma Faaliyetleri

Yarışma faaliyetlerinin en tahripkâr olanı şüphesiz güzellik yarışmalarıdır. Bununla beraber ses ve oyunculuğa dair yarışmaların da maksatlı olarak kullanıldığı görülmektedir. Bu komitelerin yapmış olduğu bozguna girişimlerin bazıları ise şunlardır:

1926 yılında ilk defa güzellik yarışmaları düzenlenerek kadın ön plana çıkarılıyordu. Resmi olarak 29'da Cumhuriyet Gazetesi'nin öncülüğünde bu yarışmaların reklamları çarşaf çarşaf yayınlanıyordu.

Yapılan ilanlarda 'Türk' vurgusu ön planda tutuluyordu. Güya Avrupa'ya karşı 'Türk kadının güzelliği' milliyetçi duygularla tahrik edilerek, katılımcı kadın sayısının artırılmasına çalışılıyordu. Ve bunu, Avrupa dessayları da çok iyi kullanarak sözümlerine Türk kadınına birinci seçiyorlardı. Reklamlar, afişler yoluyla kamuoyunu etkileme çabaları alabildiğine sürdürülüyordu.

Bir komite bununla uğraşırken başka bir komite de kadın üzerinde başka başka senaryoları gündemine alıyordu. Bu konularda görevli mecmualar tarafından kadınlara yönelik ses yarışmaları tertip ediliyor, sinema ve tiyatro için kadınların ön planda tutulduğu güzellik yarışmaları düzenleniyor, manken yarışmaları yapıyor, foto modeller seçiliyor ve Müslüman kadın sinema artistliğine özendiriliyordu.

Açık saçıklık, müstehcenlik teşvik ediliyordu. Bu ve benzeri uygulamalarla kadın iffetinden uzaklaşıyor, sefahat teşci ediliyordu ve aile hayatı günden güne allak bullak oluyordu.

Bediüzzaman bu fitnelere, bu yangınlara karşı kadınları uyarıyor ve kadınlara, Risale-i Nur'un diliyle ders veriyordu:

“Siz hemşirelerime ve gençlerimiz olan manevi evlatlarıma katiyen beyan ediyorum ki: Kadınların saadet-i uhreviyesi gibi saadet-i dünyeviyeleri de fitratlarındaki ulvi seciyeleri de, bozulmaktan kurtulmanın çare-i yeganesi, daire-i İslamiyedeki terbiye-i diniyeden başka yoktur.”^[4]

Bediüzzaman'ın Barla'da başlattığı iman ve Kur'an derslerinin muhatabı sadece erkekler olmamıştır. Yazdığı eserlerin muhatabı aynı zamanda kadınlardır.

“Nurda şefkat esas olmasından hanımlar o cihette ileridir. Ben 'Kardeşlerim' dediğim zaman, hanım hemşirelerimi kardeşler içinde kastederim. Bütün mektuplarımda onlar dahi muhatablarımdır.”^[5]

Ailenin temel direği, geleceğin nesli çocukların annesi, ilk öğretmeni kadın olduğuna göre, ailenin temel taşı olan 'kadın' üzerine planlar

[4] Bediüzzaman Said Nursi, Lem'alar, Yeni Asya Neşriyat, Printend in Germany,1994, s.: 203

[5] Bediüzzaman Said Nursi, Emirdağ Lahikası, Yeni Asya Neşriyat, Printend in Germany, 1994,s.156

yapılmalıydı. Osmanlı sonrası yeni inşa edilen Cumhuriyet devresinde kadının yeri ne olmuştur, kadın üzerine ne oyunlar oynanmıştır? sorusuna bu yönüyle bakmakta fayda vardır.

“Türk modernleşmesinin başka simgeleri de olmakla birlikte, kuşkusuz en önemli simgesi kadın olmuştur. Hemen hemen herkesin zihninde yer eden geçit törenlerinde bayrak taşıyan şortlu, okul önlüklü ya da asker üniformalı genç kızlar ya da balo salonlarında dans eden tuvaletli kadınlar aynı zamanda yeni kurulan Cumhuriyetin modernliğinin de önemli simgeleridir.”^[6]

Peçeli, türbanlı, tesettürlü İslam kadınına modern kadına dönüştürmenin kurallarını kim koyacaktı?

“Mustafa Kemal’in önderliğindeki yönetimin ‘Cumhuriyet Kadını’ siyasal alanda Atatürk’ün çizdiği toplumsal projenin dışına çıkmayan, siyasal otoriteye sadık ve itaatkâr bir kadın olmalıydı.”^[7]

“Atatürk’ü geçiren, çevresini sarıp onu çılginca alkışlayan halkın arasında sımsıkı bir çarşafa sarılmış bir kadın, dikkatini çekmişti. Hemen kadının yanına doğru gitti:

“Hanımefendi adınız nedir?” diye sordu.

“Hafız Hanım.”

“Nerelisiniz?”

“Eyüplüyüm.”

“Hafız Hanım, benim hatırım için başındaki şu siyah örtüyü atıp, etrafi daha rahat görmek istemez misin?”

Kadın bu sözlere, sözle değil, iki eliyle sarıldığı çarşafı başından çıkarıp atarak karşılık verdi. Sonra gözlerini Atatürk’ten hiç ayırmayarak diz çöktü.”^[8]

“Türk modası ve Türk kültürünü yayma açısından önemli bir ivme 1932’de Keriman Halis’in dünya güzeli seçilmesiyle sağlanmış ve Türk kadını, her alanda olduğu gibi moda alanında da Batılı kadınla yarışabileceğini göstermiştir. (...) Resimli Ay, yarışmalar düzenleyerek toplumun beğendiği ideal güzel kadını belirlemeye çalışmıştır. Her yıl yapılan güzellik yarışmalarını takip eden Resimli Ay, ‘Bu kadınların en güzeli hangisidir?’

[6] Dilek Metin-Sert, Toplumsal Cinsiyet Perspektifinden Erken Cumhuriyet Dönemi Temsili Slogan Heykellerine Bakış, T. C Ankara Üniv. Sos. Bil. Enst. Kadın Çalışmaları. A.B.D. Tezsiz Yük. Lis. Dönem Projesi. Ankara, 2008

[7] Burcu Ertuna Biçer, Erken Cumhuriyet Dönemni Aydını Sabiha Zekeriya Sertel’in Yayınlarında Modernleşme Bağlamında Kadın, Toplum ve Siyaset, T.C Marmara Üniv. Sos. Bil. Enst. Kamu Yönetimi a.b.d. Siyaset ve Sosyal Bil. Dalı. Doktora Tz. İstanbul, 2008

[8] Atatürk’ün uşağı Cemal Granada anlatıyor. S. 118. Omay ofset basım ambalaj ve reklam San.Tic. Ltd. Şti. Ankara. Haziran. 2007

*“Mustafa
Kemal’in
önderliğindeki
yönetimin
‘Cumhuriyet
Kadını’
siyasal alanda
Atatürk’ün
çizdiği toplumsal
projenin dışına
çıkılmayan, siyasal
otoriteye sadık ve
itaatkâr bir kadın
olmalıydı.”*

*Türk kadını
Avrupâî, modern
kalıba sokmak
için en önemli
araç şüphesiz ki
gazete ve dergiler
olacaktır. Bunun
yanında her türlü
iletişim araçları
ve görsel sanatlar
da Türk kadını
modernitenin
tuzağına
düşürmek için
faaliyetlerine
gizli, üstü örtülü
veyahut da aşikâre
devam edeceklerdi.*

diyerek sorduğu ve portre fotoğrafı verilen meşhur kadın artistler arasında seçim yapılmasını isteyen ödüllü yarışmalar düzenlemiştir. Bu yarışmada, okuyucularının güzellik hakkındaki zevkine müracaat edilerek, cevap gönderenler arasından seçilen kişiler ödüllendirilmiş, sonuçlar ‘Resimli Ay’ın Güzellik Müsabakası’ başlığı ile duyurulmuştur. Böylece Cumhuriyet’le başlayan çağdaşlaşma sürecinde Türkiye’de kadının sosyal yaşamda özgürleşmesi, siyasal, ekonomik ve bilimsel yaşamda etkin kılınmasıyla, peçeli Türk kadını imajı artık değişmeye başlamış, güzellik yarışmalarıyla Türk kadınının yeni hali farklı alanlarda varlığını göstermiştir.”^[9]

2.2. Medya

Türk kadını Avrupaî, modern kalıba sokmak için en önemli araç şüphesiz ki gazete ve dergiler olacaktır. Bunun yanında her türlü iletişim araçları ve görsel sanatlar da Türk kadını modernitenin tuzağına düşürmek için faaliyetlerine gizli, üstü örtülü veyahut da aşikâre devam edeceklerdi.

Bediüzzaman Said Nursî bu konuda şunları yazacak ve kadınları ikaz edecekti:

“İslâmiyet’in hayat-ı içtimaiyesine ve dolayısıyla din-i İslâma zarar vermek için, gençleri yoldan çıkarmak ve gençlik hevesâtıyla sefahete sevk etmek için bir iki komite çalışıyormuş. Aynen öyle de, biçare nisâ taifesinin gafil kısmını dahi yanlış yollara sevk etmek için bir iki komitenin tesirli bir surette perde altında çalıştığını hissettim. Ve bildim ki, bu millet-i İslâma bir dehşetli darbe, o cihetten geliyor.”^[10]

Bediüzzaman’ın bahsettiği komitelerden birisi ve belki de en önemlisi basındı. İşte bunların öncüsü bir dergi: ‘Resimli Ay’

“Resimli Ay Dergisi 1924-1928 yılları arasında çıkar; bu birinci dönemdir. 1928’den 1930’a kadar tekrar çıkar. Bu da ikinci dönemdir. Dergi birinci döneminde sosyal meseleler üzerinde duran, magazin konularına, özellikle kadın okuyucu kitesine hitap eden bir yayına sahipti.”^[11]

Bu dönemde basın ve yayın yoluyla kadınlara yönelik yayınlar yaparak yazılar yazan ve aynı zamanda da sol düşünceye hizmet eden bazı isimler çok önemlidir.

Yunus Nadi ile birlikte Sabiha ve Zekeriya Sertel çifti bu yayınlarda kilit isimlerdir. Bu üçlü fevkalade bir komite tarzında bu konuda hizmet görmüşlerdir.

[9] Dr. Makbule Sarıkaya, Resimli Ay’da Kıyafet, İnönü Üniv. Eğitim Fak. Sos. Bil. Öğretmenliği Bölümü

[10] Bediüzzaman Said Nursî, Lem’alar, Yeni Asya Neşriyat, Printend in Germany, 1994, s.203

[11] Canan Maralışaşı, Resimli Ay Dergisinde (1928- 1930) Edebi ve Fikri Gelişmeler, Gazi Üniv. Sos Bil. Enst. Türk Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı, Yüks. Lis. Tz. Ankara, 2006

Yunus Nadi ile birlikte Zekeriya Sertel (1890 Selanik doğumlu. Gazeteci-yazar) Atatürk'ün isim babalığı yaptığı Cumhuriyet Gazetesi'nin kurucularındandır. Ayrıca Resimli Ay Dergisi'nin kurucusudur ve ayrıca Son Posta Gazetesi'nin kurucusudur. Ve 1934'te Tan Gazetesi'ni Halil Lütfü Dördüncü ile birlikte satın alarak yayınlamaya başlamıştır.

“Resimli Ay Dergisi 1 Şubat 1924'te yayınlanmaya başlamıştır. Bu dönem, Türkiye'nin siyasal tarihi açısından önemli bir dönemdir. Yazıların çoğu Sabiha ve Zekeriya Sertel tarafından yazılmakta ve dışardan yazı alınmamaktaydı. Mart 1929'dan itibaren her sayıda çeşitli sanatçılar tanıtılmaktadır. Kadın konusu derginin en önemli konularından olmaya devam edecektir. Özellikle kadınların güzelliklerini ne şekilde koruyacaklarına dair bilgiler, bakım, sağlık, moda, spor, Hollywood yıldızları ve onların hayatları dergide fotoğraflarla sık bir biçimde ele alınmaktadır.”^[12]

“Sabiha- Zekeriya Sertel'in kadınlarla ilgili yazılar yazmasında önemli bir etken, [kendisine göre] kadınları [sözde] şeriat baskısından [!] ve sosyal baskılardan kurtarmaktır.”^[13]

Güzellik yarışmalarına katılan kızların portre fotoğraflarının ve artistlerin resimlerinin teşhir edilmesi, dekolte kadın resimlerinin neşredilerek günahın yaygınlaştırılması Müslüman toplumun ahlakını dejenere ediyor ve saadet yuvalarını yıkıyordu.

Bu dönemde Resimli Ay Dergisi'nde geçen şu ifadeler bu durumu açıklar niteliktedir:

“Atatürk sayesinde kısa zamanda kazandığı siyasal ve sosyal alandaki haklarını pek çok Batı ülkesindeki kadından daha önce kullanan Türk Kadını' peçe altında, kafes altında kalmamış (...) en önemli reformların gerçekleşmesinde öncü rol oynamıştır.”^[14]

Dergi denizlerde kadın ve erkeklerin beraber bulunmasını savunarak, o zamana kadar mahremiyet esasına dayanan bir geleneği de yıkmaya çalışmış, nitekim bir süre sonra bunu ne yazık ki başarmıştır.

“Su, hava ve güneşten yararlanmak için deniz kenarında giyinilecek kıyafetler tanıtılırken sosyal konulara göndermeler yapılarak hayatı müşterek yaşayan kadın erkek herkesin birlikte hareket ettiği iş ve sosyal ortamların dışında deniz kıyısında da bu imkânları bulmaları gerektiği oysa ki bizde

Güzellik yarışmalarına katılan kızların portre fotoğraflarının ve artistlerin resimlerinin teşhir edilmesi, dekolte kadın resimlerinin neşredilerek günahın yaygınlaştırılması Müslüman toplumun ahlakını dejenere ediyor ve saadet yuvalarını yıkıyordu.

[12] Burcu Ertuna Biçer, Erken Cumhuriyet Dönemi Aydını Sabiha Zekeriya Sertel'in Fikir Yazılarında Modernleşme Bağlamında Kadın Toplum ve Siyaset, T.C. Marmara Üniv. Sos. Bil. Enst. Kamu Yönetimi ABD Siyaset ve Sosyal Bil. Dalı, Doktora Tezi, İstanbul, 2008

[13] Age

[14] Dr. Makbule Sarıkaya. Resimli Ay'da Kıyafet. İnönü Üniv. Eğt. Fak. Sos. Bil. Öğretmenliği Böl.

Bediüzzaman
ise bu tahripkâr
girişimlere
karşı köylerden
başlayarak
derslerinde
ve eserlerinde
tesettürü ders
vermiş ve bu
tahribi tamir
etmeye çalışmıştır.

böyle bir durum namussuzluk sayılabileceği eleştirilmiş, kadınların bu haklardan mahrum bırakılmaması gerektiği belirtilmiştir.”^[15]

Resimli Ay ile beraber Cumhuriyet Gazetesi, Tan Gazetesi, Son Posta ve Hayat Ansiklopedisi aynı jenerasyonun farklı versiyonları olarak bu anlayışa hizmet ediyorlardı. Bediüzzaman'ın Meşrutiyet'teki ifadesiyle: “Gazeteler iki kıyas-ı fasid cihetiyle (...) ahlak-ı İslamiyeyi sarstılar ve efkar-ı umumiyeyi perişan ettiler. (...) Yani taşrayı İstanbul'a ve İstanbul'u Avrupa'ya kıyas [ettiler]”^[16]

3. Tahribe Karşı Tamir Çalışmaları

Ulus devlet anlayışı ile kurulan bu devlet Batıcı bir çağdaşlık (modernlik) anlayışını kendine esas kabul ederek icraatlarını gerçekleştirmiştir. “Modernizm ise esasında dine karşı bir tutumdur. (...) Devrin karakteristik bir özelliği haline gelen maneviyattan kopuş, değer yitimi, yozlaşma ve adaletsizlik gibi toplum hayatındaki dengeleri bozan durumların ortaya çıkmasına neden olmuştur.”^[17] Bu anlayış gereği modernlik adı altında kadınlar İslamî değerlerden koparılmaya çalışılmıştır.

Bediüzzaman ise bu tahripkâr girişimlere karşı köylerden başlayarak derslerinde ve eserlerinde tesettürü ders vermiş ve bu tahribi tamir etmeye çalışmıştır. Suretperestliği medya ve yarışmalarla nazara veren bu komitelere karşı ehl-i imanı uyarmış ve suretperestliğin sanemperestliğin bir nevi olduğuna dikkat çekmiştir:

“Sanemperstliği şiddetle, Kur'an, men ettiği gibi; sanemperestliğin bir nevi taklidi olan suretperestliği de men eder. Medeniyet ise, suretleri kendi mehâsininden sayıp, Kur'an'a muâraza etmek istemiş. Halbuki gölgeli, gölgesiz suretler, ya bir zulm-ü mütehaccir veya bir riyâ-i mütecessid veya bir heves-i mütecessimidir ki; beşeri zulme ve riyâyâ ve hevâyâ, hevesi kamçılıyıp teşvik eder. Hem Kur'an, merhameten, kadınların hürmetini muhâfaza için, hayâ perdesini takmasını emreder; tâ hevesât-ı rezilenin ayağı altında o şefkat mâdenleri zillet çekmesinler, âlet-i hevesât, ehemmiyetsiz bir metâ hükmüne geçmesinler. Hâşiye 2 Medeniyet ise, kadınları yuvalarından çıkarıp, perdelerini yırtıp, beşeri de baştan çıkarmıştır. Halbuki, âile hayatı, kadın-erkek mâbeyninde mütekâbil hürmet ve muhabbetle devam eder. Halbuki, açık saçıklık samimi hürmet ve muhabbeti izâle edip, âilevi hayatı zehirlemiştir.”^[18]

Açık saçıklığın tehlikelerine de dikkat çeken Bediüzzaman Hazretleri, karı-koca arasındaki güvenilirliğin aileyi bir arada tutan esas olduğunu ifade etmiş ve bu esasın aile mutluluğuna vesile olduğunu nazarlara vermiştir:

[15] Age

[16] Bediüzzaman Said Nursi, Divan-ı Harbi Örfi Yeni Asya Neşriyat, 2000, s.25

[17] Mustafa, USTA, Akli Merkeze Alan Kutsalı Reddeden Modernizm, Yeni Asya Gazetesi, 18 Kasım 2017, http://www.yeniasya.com.tr/mustafa-usta/akli-merkeze-alan-kutsalı-reddeden-modernizm_446765

[18] Bediüzzaman Said Nursi, Sözler, Yeni Asya Neşriyat, Printend in Germany, 1994, s.199

“Bir ailenin saadet-i hayatiyesi, koca ve karı mâbeyninde bir emniyet-i müteakabile ve samimi bir hürmet ve muhabbetle devam eder. Tesettürsüzlük ve açık saçıklık, o emniyeti bozar, o müteakabil hürmet ve muhabbeti de kırar. Çünkü, açık saçıklık kılığına giren on kadından ancak bir tanesi bulunur ki, kocasından daha güzeli görmediğinden, kendini ecnebiye sevdirmeye çalışmaz. Dokuz, kocasından daha iyisini görür. Ve yirmi adamdan ancak bir tanesi, karısından daha güzelini görmüyor. O vakit o samimi muhabbet ve hürmet-i müteakabile gitmekle beraber, gayet çirkin ve gayet alçakça bir his uyandırmaya sebebiyet verebilir. Şöyle ki: İnsan, hemşire misilli mahremlerine karşı fitraten şebvânî his taşıyamıyor. Çünkü mahremlerin simaları, karâbet ve mahremiyet cihetindeki şefkat ve muhabbet-i meşruayı ihsan ettiği cihetle, nefsi, şebvânî temâyülâtı kırar. Fakat bacaklar gibi şer’an mahremlere de göstermesi caiz olmayan yerlerini açık saçık bırakmak, süflî nefislere göre, gayet çirkin bir hissini uyanmasına sebebiyet verebilir. Çünkü mahrem’in siması mahremiyetten haber verir ve nâmahreme benzemez. Fakat meselâ açık bacak, mahrem’in gayriyla müsavidir. Mahremiyeti haber verecek bir alâmet-i farikası olmadığından, hayvânî bir nazar-ı hevesi, bir kısım süflî mahremlerde uyandırmak mümkündür. Böyle nazar ise, tüyleri ürpertecek bir sukut-u insaniyettir.”^[19]

Said Nursî eserlerinde ve derslerinde, açık saçıklığın yaptığı tahribattan da misaller vererek kadınlara tesettür dersi vermeye devam edecektir:

“Hem kadınlarda ecnebi erkeklere karşı, fitraten korkaklık, tahavvüf var. Tahavvüf ise, fitraten, tesettürü iktiza ediyor. Çünkü sekiz dokuz dakika bir zevki cidden acılaştırarak sekiz dokuz ay ağır bir veled yükünü zahmetle çekmekle beraber, hâmisiz bir veledin terbiyesiyle, sekiz dokuz sene, o sekiz dokuz dakika gayr-ı meşru zevkin belâsını çekmek ihtimali var. Ve kesretle vâki olduğundan, cidden şiddetle nâmahremlerden fitratı korkar ve cibilliyeti sakınmak ister. Ve tesettürle, nâmahrem’in iştahını açmamak ve tecavüzüne meydan vermemek, zayıf hilkati emreder ve kuvvetli ihtar eder. Ve bir siperi ve kalesi, çarşafı olduğunu gösteriyor. Mesmûâtıma göre, merkez ve payitaht-ı hükümette, çarşı içinde, gündüzde, ahalinin gözleri önünde, gayet âdi bir kundura boyacısı, dünyaca rütbeten büyük bir adamın açık bacaklı karısına bilfil sarkıntılık etmesi, tesettür aleyhinde olanların hayâsız yüzlerine bir şamar vuruyor!”^[20]

Tesettürsüzlüğe şiddetle karşı çıkan Said Nursî, evlilik konusunda da genç kızları uyarmayı ihmal etmiyordu. Din noktasından, sağlam bir aile hayatı noktasından genç kızlara yaptığı öneri son derece çarpıcıdır:

“Tam muvafık ve dindar ve ahlaklı bir zevc bulmadan, kendilerini açık saçıklıkla satmasınlar. Eğer bulunmadı; Nurun bir kısım fedakar şakirtleri gibi mücerret kalıp ta ona layık ve ebedi bir arkadaş olacak ve terbiye-i İslamiyeyi almış vicdanlı bir müşteri ona çıksın. Ve saadet-i ebediyesi,

[19] Bediüzzaman Said Nursî, Lem’alar, Yeni Asya Neşriyat, Printend in Germany, 1994, s.198

[20] Bediüzzaman Said Nursî, Lem’alar, Yeni Asya Neşriyat, Printend in Germany, 1994, s.198

Said Nursî eserlerinde ve derslerinde, açık saçıklığın yaptığı tahribattan da misaller vererek kadınlara tesettür dersi vermeye devam edecektir:

*Bediüzzaman
hazretlerinin
Barla'da başlattığı
İman ve Kur'an
derslerin tesirini
bugün her
yerde görmek
mümkündür.
Bediüzzaman'ın
eserlerinde
muhatabı
sadece erkekler
olmamıştır.
Yazdığı eserlerin
muhatabı
aynı zamanda
kadınlardır.*

muvakkat bir keyf-i dünyevi için bozulmasın ve medeniyetin seyyiatı içinde boğulmasın.”^[21]

Yukarıda ifade etmiş olduğumuz medyaların yoğun propagandalarının gayesi kadın ve gençlerin hevesatını tahrik ederek mimsiz bir medeniyet inşa etmektir. Ancak başta Bediüzzaman Said Nursî hazretlerinin ve onun yazmış olduğu Risale-i Nur eserlerinin ve tüm rıza-yı ilahi yolunda neşr-i iman ile meşgul olanların vesilesi ile bu tahriplerin tesiri kırılmıştır.

Bediüzzaman hazretlerinin Barla'da başlattığı İman ve Kur'an derslerin tesirini bugün her yerde görmek mümkündür. Bediüzzaman'ın eserlerinde muhatabı sadece erkekler olmamıştır. Yazdığı eserlerin muhatabı aynı zamanda kadınlardır.

“Nurda şefkat esas olmasından, hanımlar o cihette ileridir. Ben ‘Kardeşlerim’ dediğim zaman, hanım hemşirelerimi kardeşler içinde kastederim. Bütün mektuplarımda onlar dahi muhataplarımdır.”^[22] diyen Bediüzzaman, kadınlar arasında; İman ve Kur'an Hakikatleri'nin yayılması noktasında fevkalade bir gayretin içerisinde olmuştur ve onları Risale-i Nurları yazmaları konusunda sürekli teşvik etmiştir:

“Hem latif, hem güzel bir hadiseyi söyleyeceğim. Bu memlekette Risale-i Nur'a erkeklerden ziyade fedakârane yapışan ihtiyare hanımlar ve ihtiyare hükmünde genç hanımlar, eski zaman sırmalı ve yaldızlı gelinlik cihazının içinde kıymetler parçaları Risale-i Nur'un eczalarının ciltleri üstüne çekip, bütün Risaleler altın yaldız ile ciltlenmiş gibi bir tarza girdi. (...) Hafız Ali'nin mektubunda yazdığı Ümmühan ve Şahide değerinde, burada Risale-i Nur'a bütün kuvvetiyle çalışan çok hemşirelerimiz var. Mesela: Asiye, Saniye, Ulviye, Lütfiye, Aliye gibi Risale-i Nur'un şakirtleri, oradaki hemşirelerine ve kardeşlerine selam ve dua ediyorlar.”^[23]

Nur dersanelerinin kadınlara ait dersanelerin memleketin dört bir tarafında açılması da Said Nursî açısından çok hayırlı bir olay olarak görülecektir:

“Diyarbakır'dan dün aldığımız mektupta ifade edildiğine göre, Diyarbakır ve havalisiyle beraber şarkta şimdi iki yüz kadar Nur dersaneleri açılmış. Ayrıca Diyarbakır'da kadınlara mahsus dört beş dersane-i Nuriye varmış. İnşallah bu büyük bir hayrın alametidir.”^[24]

[21] Bediüzzaman Said Nursî, Emirdağ Lah. Yeni Asya Neşriyat, Printend in Germany, 1994, s.292

[22] Bediüzzaman Said Nursî, Emirdağ Lahikası, Yeni Asya Neşriyat, Printend in Germany, 1994,s.156

[23] Bediüzzaman Said Nursî,Kastamonu Lahikası, Yeni Asya Neşriyat, Printend in Germany,1994, s. 114, 115

[24] Bediüzzaman Said Nursî, Emirdağ Lahikası, Yeni Asya Neşriyat, Printend in Germany, 1994, s.444

İşte tüm bunlar Risale-i Nur'un kadınlar arasında ne derece yayıldığını göstermektedir. Yine bir mektubunda Bediüzzaman hazretleri şunları ifade eder:

“En başta, kahramanlar yatağı olan Sav köyünün ehemmiyetli bir talebesi olan Ahmed'in mektubunda öyle bir mesele gördüm ki, beni sürur yaşlarıyla ağlattırdı. Cenab-ı Hakka yüz binler şükür olsun. Risale-i Nur'un tamam kıymetini, o köyün mübarek valideleri, hanımları tamam anlamışlar. O mübarek hanımların, kıymettar ve halis ahiret hemşirelerimin Risale-i Nur'un intişarına gösterdikleri fedakârlık beni ve bizi sürurdan ağlattırdı. Zaten Risale-i Nur'un mesleğindeki en mühim bir esası şefkat olduğundan ve şefkat madenleri de hanımlar olduğundan, çoktan beri beklerdim ki kadınlar âleminde Risale-i Nur'un mahiyeti anlaşılsın. Elhamdülillah, bu havalede de, bu yakında erkeklerden ziyade bir iştihak ve faaliyetle buradaki hanımlar tam çalışıyorlar.”^[25]

Bu teveccüh ve ilgi ise bilhassa kadınlar üzerinden başlatılan tahrip girişimlerinin akim kalmasına vesile olmuştur. İman ve Kur'an esaslarını öğrenen bilhassa kadın ve gençler hevesatı galeyana getiren unsurlara meyil etmemiş, bilakis böylesi girişimlerin Müslümanlar içinde tesir etmesine mani olmaya çalışmışlardır.

Sonuç olarak TÜİK raporlarına göre son on yıl içinde boşanmaların artışı ve aile içi huzursuzlukların çok olması bu konunun ne kadar güncel bir mevzu olduğunun da göstergesidir. Bu sebeple bu konu üzerine yoğunlaşarak toplumun temel taşı olan aile hayatının bir arada tutulmasına gayret göstermek gerekmektedir. Bilhassa Kur'an'ın emri olan tesettürün, kamusal alan başta olmak üzere sosyal hayatın her alanında serbest olması büyük bir önem arz etmektedir. Medyanın aile hayatını tar u mar edecek, mahremiyeti ortadan kaldıracak yayınlarına da önlemler alınması son derece önemlidir. Bununla beraber yapılan aile seminerlerinde mutlaka Bediüzzaman Hazretlerinin ikazları nazara verilmeli ve iman esaslı bir anlatım metodu tercih edilmelidir. Zira felsefi bir yaklaşım olan modernizm ve benzerleri bireyi yalnızlaştırırken, Kur'an ise cemaatleştirip bir araya getirmektedir.

KAYNAKLAR

Bediüzzaman Said Nursî, Emirdağ Lahikası, Yeni Asya Neşriyat, Printend in Germany, 1994

Bediüzzaman Said Nursî, Kastamonu Lahikası, Yeni Asya Neşriyat, Printend in Germany, 1994

Bediüzzaman Said Nursî, Lem'alar, Yeni Asya Neşriyat, Printend in Germany, 1994

Bediüzzaman Said Nursî, Sözler, Yeni Asya Neşriyat, Printend in Germany, 1994

[25] Bediüzzaman Said Nursi, Kastamonu Lahikası, Yeni Asya Neşriyat, Printend in Germany, 1994, s.65,66

*Sonuç olarak
TÜİK raporlarına
göre son on
yıl içinde
boşanmaların
artışı ve aile içi
huzursuzlukların
çok olması bu
konunun ne kadar
güncel bir mevzu
olduğunun da
göstergesidir.*

-
- Bediüzzaman Said Nursî, Divan-ı Harbi Örfi Yeni Asya Neşriyat, 2000
- Burcu Ertuna Biçer, Erken Cumhuriyet Dönemni Aydını Sabiha Zekeriya Sertel'in Yayınlarında Modernleşme Bağlamında Kadın, Toplum ve Siyaset, Marmara Ün. Sos. Bil. Enst. Kamu Yönetimi a.b.d. Siyaset ve Sosyal Bil. Dalı. Doktora Tz. İstanbul, 2008
- Canan Maralışaır, Resimli Ay Dergisinde (1928- 1930) Edebi ve Fikri Gelişmeler, Gazi Ün. Sos Bil. Enst. Türk Dili ve Edebiyatı Bilim Dalı, Yüks. Lis. Tz. Ankara, 2006
- Cemal Granada, Atatürk'ün uşağı Cemal Granada Anlatıyor. S. 118. Omay ofset basım ambalaj ve reklam San. Tic. Ltd. Şti. Ankara. Haziran. 2007
- Dilek Metin-Sert, Toplumsal Cinsiyet Perspektifinden Erken Cumhuriyet Dönemi Temsili Slogan Heykellerine Bakış, Ankara Ün. Sos. Bil. Enst. Kadın Çalışmaları. A.B.D. Tezsiz Yük. Lis. Dönem Projesi. Ankara, 2008
- Mustafa, USTA, Akli Merkeze Alan Kutsalı Reddeden Modernizm, Yeni Asya Gazetesi, 18 Kasım 2017, http://www.yeniasya.com.tr/mustafa-usta/akli-merkeze-alan-kutsalı-reddeden-modernizm_446765
- Sarıkaya, Makbule, Resimli Ay'da Kıyafet. İnönü Ün. Eğt. Fak. Sos. Bil. Öğretmenliği Böl.
- Selahattin Duman, Bu işler Nasıl Oldu? Ruhumuz Neşeyle Doldu, Sabah Gazetesi, 14 Nisan 1997
- TDK, Türkçe Sözlük, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&xarama=gts&guid=TDK.GTS.5a9d1e0338a6e7.12548431
- W.P, 20 Şubat 2018, https://tr.wikipedia.org/wiki/Tan_Olay%C4%B1

